

MVCRX05H5V6V
prvotní identifikátor

odbor všeobecné správy
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV- 20185-1/VS-2021

Praha 4. února 2021
Počet listů: 4

Rozeslat dle rozdělovníku

INFORMACE č. 3/2021
Soudní tlumočení a znalecká činnost

Dnem 1. 1. 2021 nabyly účinnosti:

- zákon č. 354/2019 Sb., o soudních tlumočnících a soudních překladatelích, ve znění zákona č. 166/2020 Sb. (dále jen „zákon o soudních tlumočnících a soudních překladatelích“),
- zákon č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech (dále jen „zákon o znalcích“),
- vyhláška č. 506/2020 Sb., o výkonu tlumočnické a překladatelské činnosti (dále jen „vyhláška o výkonu tlumočnické a překladatelské činnosti“) a
- vyhláška č. 503/2020 Sb., o výkonu znalecké činnosti.

Nová právní úprava na úseku soudního tlumočení, soudních překladů a znaleckých posudků má dopad i na výkon matriční agendy. Po konzultaci s Ministerstvem spravedlnosti, jakožto věcným gestorem uvedených právních předpisů, k dané problematice uvádíme následující:

1) Zákon o soudních tlumočnících a soudních překladatelích

Pokud je rodič neslyšící, němý nebo nemluví nebo nerozumí česky, je nutná pro **souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství** přítomnost tlumočnicka. Bez přítomnosti tlumočnicka nelze souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství učinit.¹

Pokud je snoubenec nebo osoba, která chce vstoupit do registrovaného partnerství (dále jen „RP“), neslyšící, němá nebo nemluví nebo nerozumí česky, je nutná při **prohlášení o uzavření manželství nebo vstupu do RP** přítomnost

---

¹ § 16 odst. 5 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o matrikách“).

tlumočnicka. Bez přítomnosti tlumočnicka nelze prohlášení o uzavření manželství nebo vstupu do RP učinit.²

S účinností od 1. 1. 2021 lze tlumočnickou pečetí opatřit pouze překladatelský úkon nebo tlumočnický úkon v písemné podobě.³

Jestliže tlumočnický úkon ústně přetlumočí obsah listiny, není tato listina součástí písemného tlumočnického úkonu, jde o listinu, jejíž obsah byl ústně přetlumočen; nelze ji tedy podle shora cit. ustanovení opatřit otiskem tlumočnické pečeti. Protokol o uzavření manželství nelze opatřit otiskem tlumočnické pečeti, neboť protokol není součástí tlumočnického úkonu – je listinou, která zachycuje ústní tlumočnický úkon.

Písemným tlumočnickým úkonem⁴ může být pouze přepis nebo překlad výstupů odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a tlumočnický úkon provedený prostřednictvím komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob.⁵

Ze shora uvedeného vyplývá, že v případě přítomnosti tlumočnicka při uzavření manželství/vstupu do RP nebo v případě přítomnosti tlumočnicka při určení otcovství souhlasným prohlášením rodičů nelze protokol o uzavření manželství/RP ani protokol o určení otcovství **opatřovat tlumočnickou pečetí, neboť se nejedná o tlumočnický úkon v písemné podobě**. Soudní tlumočnický úkon v obou těchto případech bude matričnímu úřadu své oprávnění prokazovat průkazem soudního tlumočnicka s tím, že matrikář tuto skutečnost vyznačí v protokolu o uzavření manželství/vstupu do RP/na souhlasném prohlášení o určení otcovství; soudní tlumočnický úkon/protokol/souhlasné prohlášení o určení otcovství podepíše. Informace o tom, že úkon provedl soudní tlumočnický úkon, bude obsahovat minimálně tyto údaje: jméno, příjmení (ev. titul) soudního tlumočnicka, rozsah tlumočnického oprávnění (zahrnuje-li více jazyků, postačí uvedení jazyka, z/do kterého při daném úkonu bylo tlumočeno), číslo a datum vydání průkazu soudního tlumočnicka.

Obdobně se bude postupovat v případě tlumočení soudním tlumočnickem realizovaném v jakémkoli správním řízení na úseku matrik.

Pro úplnost doplňujeme, že pokud je svědek, snoubenec/budoucí partner cizincem, který však mluví a rozumí česky, je možné připustit jeho čestné prohlášení o tom, že mluví a rozumí česky a je schopen vnímat a pochopit skutečnosti v rámci

---

² § 39 zákona o matrikách.

³ § 27 odst. 4 zákona o soudních tlumočnících a soudních překladatelích.

⁴ § 27 odst. 1 část věty první za středníkem zákona o soudních tlumočnících a soudních překladatelích ve spojení s § 28 odst. 1 vyhlášky o výkonu tlumočnické a překladatelské činnosti.

⁵ § 27 odst. 3 zákona o soudních tlumočnících a soudních překladatelích ve spojení s § 28 odst. 2 vyhlášky o výkonu tlumočnické a překladatelské činnosti.

(k tomuto pojmu srov. § 3 odst. 1 a 2 zákona o soudních tlumočnících a soudních překladatelích a zákon č. 155/1998 Sb., o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob, ve znění pozdějších předpisů).

sňatečného obřadu/vstupu do RP. Takové prohlášení se založí do sbírky listin (viz Zápis 2017⁶, část III. Manželství, bod 52, str. 81).

Pouze ve výjimečných případech může matrikář po posouzení dané věci dojít k závěru, že jako tlumočnicka může při obřadu působit fyzická osoba, která sice není jmenována tlumočnickem (srov. § 39 zákona o matrikách), ale je schopna a ochotna překládat vše podstatné z obřadu uzavření manželství/RP tak, aby mohlo dojít k řádnému uzavření manželství a vstupu do RP (viz Zápis 2015⁷, část III. Manželství, bod 24, str. 49). Záleží na posouzení příslušného matričního úřadu, zda připustí účast tlumočnicka, který není jmenován ministrem spravedlnosti nebo předsedou krajského soudu.⁸ Taková osoba musí složit slib.⁹ Uvedený postup lze ve výjimečných případech použít i při souhlasném prohlášení rodičů o určení otcovství (srov. § 16 odst. 5 zákona o matrikách). Složený slib bude založen do příslušné sbírky listin k uzavřenému manželství/vstupu do RP, resp. spisové dokumentace k určení otcovství.

2) Zákon o znalcích

Do matriční knihy lze zapsat jakékoliv existující jméno, a to ve správné pravopisné podobě. Nelze zapsat jména zkomolená, zdrobnělá a domácká. Fyzické osobě mužského pohlaví nelze zapsat jméno ženské a naopak. Matriční úřad dále nezapíše jméno, pokud je mu známo, že toto jméno užívá žijící sourozenec, mají-li sourozenci společné rodiče. Vzniknou-li pochybnosti o existenci jména nebo jeho správné podobě, je občan České republiky (dále jen „občan“) povinen předložit doklad vydaný znalcem.¹⁰

⁶ Zápis z pracovní porady krajských úřadů, magistrátů měst Brna, Ostravy a Plzně a Magistrátu hlavního města Prahy, konané ve dnech 30. a 31. května 2017.

⁷ Zápis z pracovní porady krajských úřadů, magistrátů měst Brna, Ostravy a Plzně a Magistrátu hlavního města Prahy, konané ve dnech 1. a 2. října 2015.

⁸ § 26 odst. 1 zákona o soudních tlumočnickách a soudních překladatelích - *Orgán veřejné moci může výjimečně ustanovit k provedení tlumočnického úkonu i jinou osobu, která není zapsána do seznamu tlumočnicků a překladatelů pro daný jazyk, má potřebné odborné znalosti pro to, aby provedla tlumočnický úkon, a vyslovila se svým ustanovením souhlas, pokud pro daný jazyk není zapsán žádný tlumočnick, nebo žádný tlumočnick zapsaný v seznamu tlumočnicků a překladatelů nemůže tlumočnický úkon provést, nebo by provedení tlumočnického úkonu tlumočnickem zapsaným do seznamu tlumočnicků a překladatelů bylo spojeno s nepřiměřenými náklady nebo obtížemi.*

⁹ § 7 odst. 2 zákona o soudních znalcích a soudních tlumočnickách - *Slib tlumočnicka zní: Slibuji, že při své tlumočnické činnosti budu dodržovat právní předpisy, že tlumočnickou činnost budu vykonávat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nezávisle a nestranně, že budu plně využívat všech svých znalostí a dbát o jejich rozvoj a že zachovám mlčenlivost o skutečnostech, o nichž jsem se při výkonu tlumočnické činnosti dozvěděl.*

¹⁰ § 62 odst. 1 zákona o matrikách.

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 4 AS 155/2014-32, publikovaného ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 6/2015 pod č. 3221, pochybnosti o správné pravopisné podobě jména ve smyslu § 62 odst. 1 poslední věty zákona o matrikách nevzniknou, pokud se podaří ověřit správnou pravopisnou podobu jména dítěte, které má být zapsáno do matriční knihy narození, prostřednictvím vhodných důkazních prostředků, aniž by bylo nutné vyžadovat znalecký posudek.

Jak jsme Vás již informovali, s účinností od 1. 1. 2021 ukončili svoji znaleckou činnost v oboru ověřování podob jmen a příjmení PhDr. M. Knappová, CSc., a Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky (dále jen „Ústav“). **Odborná vyjádření**, která budou nyní vydávána Ústavem, jakožto hlavní vědeckou institucí v České republice zabývající se touto problematikou, lze, podle našeho názoru, považovat za jednu z dalších možností ověření správné podoby jména a budou nahrazovat znalecké posudky. Odborná vyjádření zpracovaná jinými institucemi nebudou akceptována. Smyslem navrhovaného postupu není obcházení nové právní úpravy na úseku soudního znalectví, ale zajištění řádného výkonu státní správy na úseku zápisu jména/jmen a příjmení do matričních knih, matričních dokladů a následně do osobních dokladů.

Žádáme, aby s obsahem shora uvedeného byly seznámeny všechny matriční úřady v působnosti krajských úřadů, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a magistrátů měst Brna, Ostravy, Plzně a Magistrátu hl. m. Prahy.

JUDr. Petr Voříšek, Ph.D.
ředitel odboru

Rozdělovník:

- všem krajským úřadům
- všem odborům vnitřních věcí magistrátů měst Brna, Ostravy a Plzně
- odboru živnostenskému a občanskosprávnímu Magistrátu hl. m. Prahy
- Ústavu pro jazyk Český AV ČR, v. v. i., oddělení onomastiky, Valentinská 1, 116 46 Praha 1
- Komoře soudních tlumočnicků ČR, Senovážné náměstí 978/23, 110 00 Praha 1